

2024-04-29

Vårt diarienummer
KR 2023/0008

Gransknings PM

Grundläggande granskning

Utbildningsnämnden

November 2023-april 2024

Postadress

Norrköpings kommun
Revisionskontoret
601 81 Norrköping

Besöksadress

Dalsgatan 14

Telefon

011-15 17 98

E-post

revisionskontoret@norrkoping.se

Internet

www.norrkoping.se/revision

Granskning av Utbildningsnämnden

Vi vill inledningsvis lyfta fram i denna PM att den är skriven i form av en avvikelserapportering. Det pågår och görs ett kontinuerligt arbete i riktning mot att förbättra och utveckla nämndens arbete vilket inte synliggörs här. Arbetet sker i en kontext mot en alltmer omfattande lagstiftning och normering.

Denna granskning ingår som en del i revisorernas grundläggande granskning av Utbildningsnämnden. Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Är nämndens ledning, styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten ändamålsenlig och tillfredsställande?
- Är nämndens ledning, styrning, uppföljning och kontroll av ekonomin tillfredsställande?
- Har nämnden en tillräcklig intern kontroll?

Den metod som granskningen baseras på är systematiska dokumentstudier samt intervjuer. Denna PM är sakgranskad av de som intervjuats och kvalitetssäkrad vid revisionskontoret.

De bedömningsgrunder som har bildat underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar bygger på gällande lagstiftning och kommunfullmäktiges beslut.

I granskningen har följande revisionskriterier används:

- Lagstiftning (kommunallag, förvaltningslag m.fl).
- Fullmäktiges mål (Budget 2023), KS 2021/1089.
- Reglemente för Norrköpings kommuns nämnder, KS 2022/0636
- Riktlinje för styrmodellen i Norrköpings kommun, KS 2022/1014
- Nämndens årliga arbete med uppdragsplan, KS 2020/1174
- Riktlinjen för intern styrning och kontroll, KS 2019/0608
- Attestreglemente, KS 2019/1492
- Riktlinje för ekonomistyrning, KS 2015/0144

Sammanfattning

Granskningsområde	Bedömning	Kommentar
Är nämndens ledning, styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten ändamålsenlig och tillfredsställande?		Vår bedömning är att nämnden har en tillfredsställande ledning och styrning av verksamheten inom de områden vi granskat.
Är nämndens ledning, styrning, uppföljning och kontroll av ekonomin tillfredsställande?		Vår bedömning är att nämnden har en tillfredsställande ledning, styrning, uppföljning och kontroll av ekonomin inom de områden vi granskat.
Har nämndens en tillräcklig intern kontroll?		Vår bedömning är att nämnden har en i huvudsak tillräcklig ledning och styrning samt intern kontroll inom de områden vi granskat.

Samlad bedömning

Nämndens verksamhet bedöms ha skett på ett ändamålsenligt sätt samt med en i huvudsak tillräcklig intern kontroll. Nämndens verksamhet bedöms ha skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten lämnas följande rekommendationer till nämnden:

- Att samordna nämndens styrdokument som idag delvis sker i olika processer och inkludera hela nämnden i arbetet.
- Att öka sin delaktighet i riskanalysen och säkerställa att hela verksamheten omfattas av riskanalys.
- Att säkerställa att samtliga identifierade risker även de som inte tas upp i nämndens internkontrollplan omhändertas.

Bedömningskriterium Grön	Nämnden/styrelsen har en tillfredsställande/tillräcklig ledning och styrning samt tillräcklig intern kontroll inom de områden vi granskat.
Bedömningskriterium Gul	Nämnden/styrelsen har en i huvudsak tillfredsställande/tillräcklig ledning och styrning samt intern kontroll inom de områden vi granskat.
Bedömningskriterium Orange	Nämnden/styrelsen har en delvis tillfredsställande/tillräcklig ledning och styrning samt intern kontroll inom de områden vi granskat.
Bedömningskriterium Röd	Nämnden/styrelsen har inte en tillfredsställande/tillräcklig ledning och styrning samt intern kontroll inom de områden som vi granskat.

1. Granskningsiakttagelser: Basfrågor

	Bedömning	Iakttagelser
Har nämnden fastställt en uppdragsplan som följer styrmodellen?		Nämndens uppdragsplan följer till väsentliga delar styrmodellen. Det som kan förstärkas är att hela nämnden inkluderas mer i arbetet med framtagandet av uppdragsplanen. Nämndens arbete med mål och uppdrag som definieras i uppdragsplanen och fördelningen i internbudgeten är inte tillfullo integrerade med varandra utan sker i två olika processer.
Har nämnden fastställt uppföljningsbara mål kopplade till kommunfullmäktiges mål?		Nämnden har fastställt målkriterier som är uppföljningsbara och kopplar till fullmäktiges övergripande mål. Det är positivt att det redan i uppdragsplanen framgår tidigare års utfall för respektive kriterie, det skapar en tydlighet över vad som ska förbättras innevarande år.
Nämndens äskade budget och interndriftsbudgetens fördelning samspelar och tar hänsyn till uppdragsplanens fastställda mål och uppdrag?		Det går att se en kontinuitet avseende nämndens prioritering, ledorden Kunskap, Trygghet och Ledarskap har funnits med under flera år, liksom det övergripande målet om att höja kunskapsnivån. Nämnden som helhet redovisar en balans, sen finns det verksamheter som inte har en ekonomi i balans vilket nämnden kontinuerligt arbetar med.
Har nämnden antagit och följt upp en investeringsplan/budget?		Nämnden har inför 2023 minskat sitt investeringsäskande från planerade 81 mnkr till 20 mnkr utifrån behov och att medel fanns kvar från tidigare års investeringsbudgetar. Inom nämndens verksamhet sker fördelning av investeringsmedel så att först hanteras den grundläggande basutrustningen därefter prioriteras äskanden som har i syfte att säkerställa trygg miljö, tillgängliga miljöer och klimatanpassningar i enlighet med nämndbeslut. Nämnden får löpande uppföljningar av investeringar i samband med den månatliga ekonomiska uppföljningen.

2. Granskningsiakttagelser: Uppföljning, styrning och kontroll

	Bedömning	Iakttagelser
Har nämnden följt upp uppdragsplanen och vidtas åtgärder?		Nämnden erhåller uppföljning av sin uppdragsplan löpande under året. Det sker som delredovisningar av de olika uppdragen. Nämnden fattar aktiva beslut med anledning av uppföljningen av dessa delar. Det saknas en summerande analys av utfall vid del- och helårsuppföljningen av uppdragsplanens mål. Nämnden vidtar inte några aktiva beslut utifrån rapporteringen vid delårsuppföljningen när måluppfyllelsen inte nås.
Är nämndens uppföljning av ekonomin tillräcklig och ändamålsenlig?		Nämnden erhåller en detaljerad uppföljning av ekonomin såväl för helheten, verksamhets- och enhetsnivå samt prognos för helåret löpande. Statistik och analys avseende årsarbetare och volymer som är väsentliga parametrar för nämndens ekonomi redovisas tillsammans med ekonomirapporterna. Vår bedömning är att de prognoser och övrig ekonomisk rapportering som nämnden erhåller är ändamålsenlig. Vår bedömning är att nämnden är aktiv i sin ekonomistyrning och agerar kontinuerligt genom att vidta åtgärder vid behov.
Har internkontrollplanen för året följts upp och vidtas åtgärder?		Internkontrollplanen har följts upp vid två tillfällen under 2023 och rapporterats till nämnd. De rapporter nämnden erhåller beskriver genomförda kontroller, utfall av kontrollerna, analys av utfallet, redan utförda åtgärder vid brister och förslag på åtgärder. I helårsuppföljningen görs även en summerande analys av de båda uppföljningarna. Rapporterna är tydliga och analyserna bedöms vara välgrundade utifrån de redovisade utfallen.
Finns en aktuell förteckning över attestanter, tillämpas den och sker det en regelmässig kontroll av register och attestrutin?		Nämnden följer kommunens attestreglemente och det finns rutiner för tilldelning och uppläggning av attestbehörighet i system. Det saknas dock dokumenterade systematiska kontroller för att säkerställa korrekta förteckningar och uppdateringar i system.
Finns en fungerande kommunikation om styrning och kontroll mellan nämnden och verksamheten?		Processer och rutiner finns på plats, de bedöms säkerställa en god kommunikation kring både ekonomi och verksamhetsfrågor. Kommunikation och uppföljning sker kontinuerligt både inom nämnden och verksamheten avseende både ekonomi och verksamhet. Efter årets slut summeras och sammanställs nämnden fattade beslut i ett dokument med status och kommentar.
Har nämnden fått årsprognos om måluppfyllse om verksamheten.		De målområden och indikatorer som nämnden fastställt i sin uppdragsplan mäts och bedöms i huvudsak läsårsvis. Det gör att den delrapportering som sker under hösten även är det slutliga utfallet på indikatorerna. Nämnden erhåller löpande under året övriga rapporteringar som har koppling till uppdragsplanens mål. Eftersom målen mäts läsårsvis skulle en prognos och sammanställd delrapportering med fördel kunna lämnas efter höstterminen.
Säkerställer nämnden roller, ansvar och befogenheter i nämndens verksamheter?		Det finns en delegationsordning som löpande uppdateras och fastställs av nämnd. Ett övergripande organisationsschema finns framtaget, liksom årshjul över nämndens systematiska kvalitetsarbete och den ekonomiska rapporteringen. Inom nämndens kontor finns avdelningsplaner, rutiner och processer framtaget som kopplar till nämndens styrdokument. Under 2023 har nämnden infört så kallade "2-stegs beslut" i vissa ärenden. Förvaltningen tar fram underlag, information, beräkningar och förslag på beslut som delges nämnd vid ett sammanträde under punkt Underlag inför beslut. Därefter behandlar nämndens ledamöter ärendet, vid behov kompletteras och justeras ärendet och vid kommande sammanträde fattar nämnden beslut.

3. Granskningsiakttagelser: Riskanalys och hantering av risker

	Bedömning	Iakttagelser
Har nämnden genomfört en riskanalys över oönskade situationer kopplade till verksamhetens mål, uppdrag, lagar, resurser/ekonomi, processer och rutiner?		<p>En riskanalys finns genomförd, vilken utgår från tidigare års bruttolistan. Det saknas en bred delaktighet i nämndens riskanalys, vilket riskerar att väsentliga risker inte uppmärksammas. De risker som finns upptagna i bruttolistan behöver kompletteras med en åtgärd eller aktivitet med syfte att minska risken oavsett om de ingår i nämndens internkontrollplan eller inte.</p> <p>Under 2024 pågår ett "omtag" vid nämndens kontor, omkring arbetet med riskanalys och internkontrollplan inför 2025 - vi ser positivt på detta.</p>
Har nämnden tagit ställning till hantering av risker i sin riskanalys?		<p>Nämnden har inte fullt ut dokumenterat, tagit ställning till och hanterat samtliga identifierade risker. Även de risker som inte inkluderas i nämndens internkontrollplan behöver kommenteras varför de inte tas med och hur de hanteras. Nämnden rekommenderas att besluta om lämplig hantering av riskerna.</p>
Bedömer vi att nämndens internkontroll fångar upp nämndens väsentliga riskområden?		<p>Det saknas en motivering till varför risker med högre riskvärdering inte tas med från bruttolistan till internkontrollplanen samtidigt som risker med lägre värdering kommer med. Arbetet med riskanalys behöver få en bredare förankring än idag och hela nämndens verksamhet behöver omfattas så att samtliga väsentliga riskområden fångas i planen.</p>

Bilaga 1 Definitioner

Enligt kommunallagen ska revisorerna bedöma om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Enligt god revisionsred innebär detta att:

- verksamhetens resultat lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten,
- verksamheten klarar att genomföra sitt uppdrag med tillgängliga resurser,
- styrelsen och nämnden har en styrning och uppföljning mot mål och beslut,
- verksamheten bedrivs med god ekonomisk hushållning utifrån fullmäktiges beslut.

Enligt kommunallagen ska revisorerna även bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig. Enligt god revisionsred innebär det att det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner, som på en rimlig nivå säkerställer att:

- verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv,
- informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig,
- de regler och riktlinjer som finns för verksamheten följs.

I vår granskning bedöms ovanstående med hjälp av följande bedömningskriterier, som återfinns och uttolkas i Skyrevs¹ vägledning². Det är viktigt att i sammanhanget poängtera att bedömningen gäller utifrån det aktuella året och granskningen, den kan därför variera mellan åren.

Bedömningskriterier

När granskningen inte visar på några väsentliga brister upplyser sakkunnig om detta i rapporten. De kommentarer vi ger är av sådan karaktär att de ska ses som ett stöd i nämndens ordinarie förbättringsarbete och följande skrivning används:

- vår bedömning är att nämnden/styrelsen har en tillfredsställande ledning och styrning samt tillräcklig intern kontroll inom de områden vi granskat. När granskningen däremot visar på vissa förbättringsområden och avvikelser av den karaktären att det finns frågetecken av mindre allvarlig art är rekommendationerna till för kvalitetsförbättring. Följande skrivning används:

- Vår bedömning är att nämnden/styrelsen i huvudsak har en tillfredsställande ledning och styrning samt intern kontroll inom de områden vi granskat. När granskningen visar på mer brister och avvikelser som behöver åtgärdas eftersom det påverkar nämndens styrning och intern kontroll negativt är rekommendationerna vägledande. Nämnden behöver därför uppmärksamma och korrigera dessa brister så att de inte förvärras eller kvarstår. Följande skrivning används:

- Vår bedömning är att nämnden/styrelsen delvis har en tillfredsställande ledning och styrning samt intern kontroll inom de områden vi granskat. När granskningen visar på allvarliga brister med en stor påverkan på nämndens förmåga att uppnå en god styrning, ledning, uppföljning och kontroll av verksamheten behöver dessa korrigeras. Om bristen inte korrigeras utan kvarstår kan det få stora konsekvenser för nämndens arbete. Följande skrivning används:

- Vår bedömning är att nämnden/styrelsen inte har en tillfredsställande ledning och styrning samt intern kontroll inom de områden som vi granskat. Nämnden/styrelsen behöver därför åtgärda och korrigera följande brister...

¹ Skyrev är yrkesförening för sakkunniga revisorer, de utarbetar normerande revisionsmetoder för sakkunniga. www.skyrev.se

² Vägledning nr 6, Vägledning grundläggande granskning 2022.